

Leerrede over Psalm 68: 20 en 21, uitgesproken op 3 juli 1955 tijdens de eerste Zondagsdienst in de Plantagekerk te Schiedam.

Zingen - Psalm 97: 1 en 7

Lezen - De Wet des HEEREN

Psalm 68

Voorrede.

In de 37e vraag van het Kort Begrip lezen wij: "Waartoe is Christus zo hoog verheven?" En het antwoord is: "Opdat Hij van daar Zijn gemeente zou regeren, en onze Voorbidder zijn bij de Vader." Daar belijdt dus de kerk, dat Christus als verhoogde Middelaar aan de rechterhand Gods des Vaders is gezeten, en dat het door Hem is dat de Vader alle dingen regeert. Hoezeer is het dus op z'n plaats, dat in onze harten woont dat wij geheel op Hem Zijn aangewezen, zowel persoonlijk -- onze zaligheid betreffend -- als reizigers naar zulk een ontzaglijke eeuwigheid, als in alle andere zaken die ons drukken. Hoe scheen het ons toe dat er in geheel Schiedam geen plaats zou zijn waar wij konden zijn om Gods Woord te horen en de Naam des HEEREN openlijk aan te roepen.

Daar Hij de verhoogde Middelaar is, en de Vader door Hem alle dingen regeert, kan het ook niet uitblijven of Hij zal, als wij geheel op Hem zijn aangewezen, ook bewijzen dat Hij waarlijk verhoogd is en waartóe Hij verhoogd is, opdat Hij Zijn zegen ons niet zou onthouden, maar ons dienen met alle goed, met alle gaven, met alle weldaden, met alle zegeningen die wij nodig hebben.

Er kan gezegd worden: "Ja, maar wij zijn gans onwaardige schepselen, wat u ons ook altijd voorgehouden hebt en daarbij, wij behoren tot zulk een natie als deze is en tot zulk een verscheurde kerk!" Inderdaad, máár heeft het uw hart wel eens geraakt, zodat gij daarmede, in schande, op de grond terecht gekomen zijt? Wat bleek dan? Dat Zijn vriendelijk aangezicht vrolijkheid en licht heeft verspreid, daar, waar wij in oprechtheid voor Zijn aangezicht zijn.

Hij is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid. Hij is ellendigen goed! Daarom zijn onze harten vervuld met erkentenis. Al wat gij hier ziet, dat hebben wij -- kunnen wij wel zeggen -- als uit Zijn hand verkregen, daar wij als ellendigen en ongelukkigen geen uitweg wisten, en Hij heeft bewezen: "Ik regeer alle dingen en alles is het Mijne." Laat ons dat goed in ons opnemen, en bewaren in de zin van onze gedachten, opdat wij het nooit vergeten en het onze kinderen zouden vertellen. En de kinderen van onze kinderen zouden weten dat, hoewel wij schandvlekken waren voor Zijn vlekkeloze Majesteit, Hij ons, daar wij geen uitweg wisten, geweest is tot Hulp en Sterkte, dat Hij het is Die regeert als Opperheer', opdat wij Hem juichend zouden eren.

Tekst.

In ons is er voor dit morgenuur een woord uit de 68e Psalm, waartoe wij uw aandacht vragen, en wel de verzen 20 en 21, waar wij lezen:

20. Geloofd zij de HEERE; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze zaligheid. Sela.
21. Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij den HEERE den Heere zijn uitkomsten tegen de dood.

Wie heeft lust de HEER te vrezen; ...

Leerrede.

Wij spraken dan, dat Christus daartoe zo verheven verhoogd is, opdat Hij Zich zou bewijzen als het Hoofd van Zijn gemeente. Hier, in Psalm 68 in het negentiende vers, lezen wij: "Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!" Hier wordt dus gesproken van Jezus Christus, dat Hij de verhoogde Middelaar is, en dat als Overwinnaar van alle vijanden. En dat Hij, in deze staat van verhoging, dus als Overwinnaar, de zegeningen uitdeelt op deze aarde, waarvan gehandeld wordt in de verzen 20 en 21, die wij uw aandacht hebben voorgelezen.

De psalmdichter begint met: "Geloofd zij de HEERE; dag bij dag overlaadt Hij ons." Wie zijn echter degenen, die het opmerken dat Hij ons dag bij dag overlaadt? Toch degenen, die zich bewust zijn, dat zij alles hebben verbeurd en verzondigd? Waar dat niet het geval is, daar zijn die zaken ook niet. Want het komt wel voor bij diegenen, die zich christenmensen noemen, dat als zij gaan eten, dan geen eens een zegen vragen, want: "Zij hebben er toch voor gewerkt!?" Maar zo is het niet met de zondaar (wij zullen hierover niet verder uitweiden), want die verstaat dat woord: "In het zweet uws aanschijns zult gij brood éten", want het is door Jezus Christus verdiend.

Het is met een schuldige zondaar of zondares zó gesteld, dat spijs en drank, klederen om aan te trekken, het onderdak dat wij hebben, de grond die ons draagt, tot zelfs een vriendelijk woord van onze naaste, ja waar zullen wij beginnen en waar zullen wij eindigen, alles dááruit voortvloeit (daar het aardrijk vervloekt is om onzentwil) dat God Zijn Zoon op aarde gezonden heeft, Die Zijn bloed heeft laten vloeien tot verzoening van de zonde en tot wederaanneming ten eeuwigten leven. Hij heeft tijdelijke, geestelijk en eeuwige zegeningen verworven. Hij is de Persoon waar alles uit voortvloeit, waardoor zij Hem hulde bieden. Geloofd zij de HEERE, want dag bij dag overlaadt Hij ons.

Wie onder ons zich nu het meest bewust is, de minste zegen onwaardig te zijn, zich het meest bewust is, in alle opzichten verwerpelijk te zijn, die is het meest geschikt om uit de grond des harten te zeggen: "Geloofd zij de HEERE, dag bij dag overlaadt Hij ons." Het is dus als het ware zó, dat de zegeningen zonder ophouden van Hem afvloeien, zodat wij, als wij er bij komen, als omringd zijn met weldaden van die getrouwe God, Die in Christus handelt, Die alles heeft verdiend en door Hem alles regeert.

Geloofd zij de HEERE voor al Zijn toebredingen, ook voor de toebreding dat wij hier kunnen vergaderen. Dat wij hier zijn, wie had dat ooit kunnen denken? Nochtans, de HEERE regeert. Alzo was het besluit des hemels. Dat eenieder voor zich daar zijn voordeel mee doe. Want God heeft het ons gegeven omdat Hij ons door Zijn Woord wil onderwijzen. Dat wij het dan ook ter harte nemen en er waarlijk ons voordeel mee doen tot zaligheid, opdat het niet in die grote dag tegen ons getuige. Want het is zoveel te zwaarder oordeel als wij onder de aparte en bijzondere weldaden en zegeningen Gods verloren moeten gaan!

Merkt eens op, hoe de psalmdichter hier spreekt: "Geloofd zij de HEERE; dag bij dag overlaadt Hij ons", hij maakt van de weldaden niet de zaligheid. Neen, maar met de weldaden en zegeningen die er zijn, die uit Hem voortvloeien, besluit hij in Hem, uit Wie het is.

Verder lezen wij hier: "Die God is onze zaligheid." Geeft er dus acht op: niet de gaven, maar die God, Die is onze zaligheid. Wat is zalig zijn? Toch dit dat wij van zonden verlost zijn. Waar wordt hier dan in hoofdzaak de nadruk op gelegd? Dat wij met een God te doen hebben, Die zaligt, Die de zonden wegneemt, zodat er weer vlakke is, opdat die ongelijke partijen: een beledigde God en een beledigende zondaar, in en door Christus weer bij elkander komen en één worden. Daar Hij de God van zaligheid is, mijne toehoorders, zoekt Hem dan zoals Hij is.

Ook de kerk spreekt hier: "Die God is onze zaligheid." Gaven zijn wel groot en goed, maar zoek geen gaven, doch geef in het bijzonder acht op het hoofddoel waarover het gaat. Wij merken ook aan, dat dit gebouw, dat wij verkregen hebben, Gods gave is. Maar Hij is de God van Zaligheid, en als wij Hem niet zoeken tot zaligheid, dan zouden wij op ons sterfbed wel kunnen zeggen: "Dàt was toch een wonder dat God ons dat gebouw gegeven heeft", maar dan zouden wij nòg verloren gaan. Laat ons goed bedenken, dat dit het geval is met alle weldaden en zegeningen, hóe groot zij ook zijn. Wij kunnen toch niet gaan sterven met: "God is altijd goed voor mij geweest, met spijs en drank, zegen en uitkomsten. Hij heeft mij in alles nagekeken?" Neen! Wij zijn in Adam gevallen, zijn een verdorven zaad en de zonden maken scheiding tussen God en ons.

Van Hem wordt gezegd: "Die God is onze zaligheid", alsof de kerk te kennen wil geven "Wilt gij zalig worden, wilt gij zalig zijn, dan moet gij bij die God terecht komen, want Hij is de zaligheid." Ziet nu eens: wanneer de kennis van onze zonden, van onze vloekwaardige staat zodanig bij ons openbaar gaat worden, dat alle eigen werken afbreken en niets ons kan troosten, niets ons baat, en wij er met al ons doen geheel buiten vallen, wat blijft er dan over? Hier staat: "Die God is onze zaligheid."

God Zelf spreekt nog: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde", als te kennen gevend: "Uw staat is zó vreselijk, zelf kunt gij u er niet van afhelfen. Dat kan niet éinig schepsel; zelfs door Mijn weldaden en Mijn zegeningen raakt gij niet van uw zonden verlost. Maar, zondaar, kom dan eens bij Mij. Want, als niets u kan helpen, dan kan Ik het wel."

Paulus noemt het: "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende." God heeft Zijn Zoon gezonden tot verzoening en heeft Hem koninklijk verhoogd, ten bewijze dat alles waarvoor Hij Hem gezonden had, was geschied. Die Majesteit handelt in Hem. Voor diegenen, die bij God terecht komen met hun zonden, oordeel en vloek, voor zulken is er bij Hem uitkomst. Want Hij kan in Christus handelen en wil in Christus handelen. O, uitnemende zaak!

Als de wereld ons geen thuis biedt en wij bij onszelf geen raad weten, als alles ons ontvalt, dan zegt die God: "Kom maar bij Mij, zondaar. Ik ben de God van zaligheid." Is dat geen uitkomst?

Doch satan zegt: "Als gij dáár komt, dan zal Hij op u aanvallen als een mens." Laat ik een woord van Luther gebruiken, die zegt dat satan ons God voorstelt alsof Hij een tiran is. Inderdaad, zo doet satan.

Maar wat leert de ervaring? Dat het wel benauwd is om daar te kómen (want Hij kan ons naar recht voor eeuwig verdoen), máár, als wij het met God eens zijn: "Ik heb alles verbeurd, o God", en dat zelfs de weldaden en de zegeningen ons nog tot schuld zijn, en het bij ons zó wordt: doe Gij maar wat goed is in Uw ogen, dan nemen wij die plaats in die wij behoren in te nemen. Want wij zijn in het paradijs van God weggelopen, zèlf heer en meester geworden. Gods' wil is, dat wij bij Hem terugkomen en Hem erkennen als HEERE van leven en dood, Die kan doen wat goed is in Zijn ogen. Dan heeft Hij er nooit één afgewezen of verstoten. Dan zaligt Hij uit genade. Daarom wordt Hij genoemd: "God van zaligheid".

Zij vinden daar hun einde onder de rechten van Zijn Majesteit. Maar is het geen eer om in Adam afgesneden te worden, dus op te houden in vijandschap met God te staan en de Koning te leren kennen als de Knecht Zijns Vaders? Waar wij afgesneden worden, daar wordt Hij de grond, daar

is Hij het Die door Zijn bloed en Geest ons vernieuwt, heiligt, reinigt, ons ook Zijn arbeid, Zijn gerechtigheid, wil vermaken, en ons bij God brengt en vraagt: "Wat hebt Gij nu nog op hen tegen?" Is dat geen lieve God, is dat geen volzalige Koning? Het kan dan niet anders of die dat weten, die moeten Hem wel aanhangen, want dat brengt met zich mede: "Die God is onze zaligheid." Van zonden verlost! Een dichter zingt daarvan:

Verlosser, Vriend, Gij hoop en lust
van die U kennen, neem het lied,
dat U in 't stof een sterv'ling biedt,
een zondaar, die Uw voeten kust.
Een zondaar, een verlost', o Heer',
en nu geen zondaar meer.

Wèl voor onszelf, maar geen zondaar meer voor God.

Dat wil Hij bevestigen aan degenen, die gereinigd en gedekt zijn. Dan wil Hij ze zelfs als kinderen aannemen, Zijn hart uitspreken, ja door die lieve Geest hen verzekeren en verzegelen een kind te zijn, door Hem bemind en tot het geluk geschapen, en dat zij hier reizen naar de hemel uit dit aardse gewemel, om daar eeuwig op hun plaats te zijn: bij Vader thuis. Hij is de God van zaligheid.

Het is dus zó gesteld, dat de weldaden (dag bij dag overlaadt Hij ons), de zaligheid niet zijn. Ook niet wat wij in het kort hebben verhandeld van de kennis onzer zonden en van de verlossing, waaruit het hart wel in dankbaarheid gestemd wordt, maar God Zelf is onze zaligheid, het is die God, Die wij in Zijn werken hebben leren kennen. Die ons van onze zonden verlost heeft en in Wie wij alles hebben wat tot het leven en de eeuwige zaligheid nodig is. Hij is de God van Zaligheid.

Zelfs als wij onze bekering niet langer kunnen vasthouden, er niet mee kunnen werken, maar bij al de weldaden openbaar worden als een arme, ontblote sterveling, dan is er nog niets verloren. Want, waar wij beleven een gevallen mens te zijn, vol zwakheden, fouten, verkeerdheden, komt te meer openbaar: "Dag bij dag overlaadt Hij ons." Immers, wij zijn onwaardigen en Hij brengt toe. Waartoe is dat? Opdat al dieper ingedrukt zou worden: "Die God is onze zaligheid." Ja, Christus neemt en eigent Zijn kerk, opdat Hij voor haar zou zijn wat Hij moet wezen, opdat zij door Hem welgetroost mogen leven en sterven.

Dan volgt het woordje: "Sela." Een rustpunt. Sommigen vertalen het in deze zin, dat het daartoe was, om de muziek nog sterker te verheffen. Algemeen wordt aangenomen dat de 68e psalm door David gedicht is, ter gelegenheid van de opvoering der ark uit Abinádabs huis welke tenslotte te Sion gekomen is, nadat zij nog drie maanden in het huis van Obed-Edom had gestaan. Het geeft ons te kennen, dat die God, de God van zaligheid, een rustpunt is om eens bij stil te staan, tot eer en luister van Zijn Majesteit.

Vervolgens lezen wij: "Die God is ons een God van volkomen zaligheid." Dan wordt er, bij de zaligheid, nog eens de nadruk gelegd op: "volkómen". Want wat heeft een kind Gods over zich? Die zou vanwege de toebrenging Godes, Gode wel volmáákt -- uit zichzelf --de eer willen toebrengen, maar dat kunnen wij niet zoals wij het wel zouden willen. Wij kunnen het wel uit hetgeen Hij ons eerst Zelf in handen heeft gegeven, zoals David het belijdt: "Het is alles van U, en wij geven het U als uit Uw hand." Anders gaat het niet.

Daarbij komt nog een tweede punt: in plaats dat wij hier als zondeloos en rein over de aarde gaan, komen oude en nieuwe zonden boven, en allerlei verderf en verkeerdheid, zodat wij zeggen: "Als ik nog eens ten hemel mag ingaan, wat zal dat een wonder zijn, want wíe ben ik!"

Soms kan het wel zijn, dat vanwege het verderf dat in ons werkt, er boven komt: "Zou het bij mij wel een recht werk zijn, want zou het dan wel zó gaan als het bij mij gaat?" Daar kunnen wij dit tegenover stellen, dat ons aller stamhoofd Adam heel de zaligheid in zijn hand had, maar hoe is hij daarmee omgesprongen? Binnen korte tijd had hij heel de erfenis en de zaligheid verloren, het er dóórgebracht. Maar wij hebben met zulk een verheven Zaligmaker te doen, Die zondaars neemt en Zelf de zaligheid in Zijn hand houdt. Hij is de God van zaligheid, van volkómen zaligheid. Wij krijgen de zaligheid niet in handen, die bewaart Hij, met heel de erfenis die er aan verbonden is, gelijk Petrus dat noemt: "Een onverderfelijke en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u." Wij kunnen de zaligheid dus nooit meer verspelen, want die staat vast in de Verbondsmiddelaar, in die tweede Adam, tot sterkte, zoals een dichter zingt:

Hoe ook de satan woedt,
wij staan hem voet voor voet,
wij tarten zijn geweld;
zijn vonnis is geveld:
één woord reeds (van Christus !) doet hem vallen!

Wij kunnen de zaligheid niet verliezen, hóé ontbloot en leeg wij er ook overblijven.

Wij zullen nog een andere zaak noemen van: "God van volkomen zaligheid." Onze catechismus belijdt in Zondag 14, vraag 36: "Wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus?" Het antwoord hierop luidt: "Dat Hij onze Middelaar is, en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt." Volkómen zaligheid.

Er zou gezegd kunnen worden: "Ja, maar het kan zover verflauwen." Dat is waar. Ik denk hierbij aan die tijd toen bij mij werkzaam was omtrent het bevestigen in mijn ambt. Alles trok ik toen in twijfel en daardoor ging ik onder de ellende van de hel. Totdat het niet langer kon en die zaken hun beslag in mij kregen. Nadat alles zijn beslag in mij had gehad, werd ik zo verontwaardigd over mijzelf (daar Hij sprak, dat Hij mijn zonden genadiglijk bedekt had) dat ik zei: "Maar mijzelf kan ik ze nóóit vergeven; dat is een slag geweest die kan ik nooit te boven komen." Daarop was Zijn woord: "Dan zal Ik u dopen in Mijn bloed", en is het mij geweest of ik daarin onder gegaan ben als tot bevestiging en verzekering van: "Ik ben een God van volkomen zaligheid."

O, wat een heerlijke rijkdom en verhevenheid is er bij Hem! Wie heeft toch meê lust om zo'n God te vrezen?! Waarlijk, Hij is het waard. Want, waar Hij uitwendige uitkomsten schenkt, en geeft wat wij behoeven, ja boven bidden en denken, dat is alles tot eer van Zijn Naam. Maar is het niet veel meer tot eer van Zijn Naam als wij gezaligd worden? Want dan zullen wij eeuwig zingen van Gods goedertierenheên. Weest dan met al uw ongeluk en ellende aan de deur bij Hem, die God van zaligheid, ja van volkomen zaligheid.

Ook wordt er nog bijgevoegd: "En bij den HEERE den Heere zijn uitkomsten tegen de dood." Het staat er twee keer: "Bij den HEERE den Heere." De eerste keer staat het er met hoofdletters. Wij weten, dat als de Statenvertalers het woord van God Drie-enig, Vader, Zoon en Heilige Geest wilden aanduiden, dat dat geschiedde met hoofdletters. En dan nog eens: Heere. Dus bij die Drie-enige God, dáár zijn uitkomsten. In het vorenstaande staat, dat Christus verhoogd is als

Middelaar, zo wordt er nog eens in het bijzonder op gewezen, dat bij die Drie-enige God en bij die Knecht van God -- die Middelaar des verbonds -- uitkomsten zijn tegen de dood. Al zucht soms hier de kerk: "Duizend zorgen, duizend doden", dáár zijn uitkomsten!

Toen Johannes op Patmos als dood aan Zijn voeten viel, legde Hij Zijn rechterhand op hem en zei: "Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste; En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods." Dan kunnen wij nooit kwaad, al:

... grimd' ook d'open hel ons aan
met al haar duizendtallen,
toch zal geen vrees ons nederslaan,
toch doen wij 't krijgslid schallen.

Dat brengt de genade met zich mede. O verheven werk der goddelijke genade. God heeft in Zijn Zoon alles verklaard wat wij behoeven om getroost èn te leven èn te sterven. Betaamt het ons dan niet, die weldoende God, die God van zaligheid, van volkómen zaligheid, aan te hangen en lief te hebben?

Mijne vrienden, ik zou haast zeggen: laat ons in ons hart doen wat die vrome koning Josía gedaan heeft. Hij stond in de tempel des HEEREN, nadat de dienst weer geordend en hersteld was, en vroeg het volk om de HEERE na te volgen, en zij kwamen met elkander in een verbond met God. Dat woont er in mijn hart, mijne vrienden. Verbindt u dan ook aan Hem, daar Hij ons toebrengt als uit het rommelend ingewand Zijner barmhartigheid en liefde. Waarlijk, als er in ons woont om één te zijn van hart en zin, dan komt openbaar dat de zegeningen over ons vermenigvuldigd zullen worden, over onze kinderen en over onze kindskinderen, ja tot in geslachten. Dat dan een ieder wete wat hem tegenover zulk een liefdevolle Majesteit betaamt en past.

Eindigen wij dan deze eerste leerrede op de dag des HEEREN op deze plaats met: "Geloofd zij de HEERE; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze zaligheid. Sela. Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij den HEERE den Heere zijn uitkomsten tegen de dood."

Dat Hij dat bevestige, Zijn Naam tot dankzegging. Amen.

Slotzang.

Psalm 68: 10

Geloofd zij God, met diepst ontzag! ...

Vrijdagavond was het zo krap met de tijd, maar toen was er in mijn hart om nog te zingen uit Psalm 72:

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen ...

Laat ons dat nu nog staande met elkander zingen.

Zegen.